



श्रीमद्भगवत्कुंदकुंदाचार्यदेवाय नमः  
भगवान् श्री उमास्वामी आचार्यविरचित

**भोक्षशास्त्र अर्थात् तत्त्वार्थसूत्र**  
( गुजराती टीका )

:टीका संग्राहक:

रामજી માણેકચંદ દોશી  
( એડવોકેટ )

: પ્રકાશક:

પૂ. શ્રી કાનજીસ્વામી સ્મારક ટ્રસ્ટ  
લામ રોડ દેવલાલી ( મહારાષ્ટ્ર )

## શ્રી મોક્ષશાસ્ત્ર-ગુજરાતી ટીકા

### વિષયાનુક્રમણિકા

સૂત્ર નં.	વિષય	પાનું	સૂત્ર નં.	વિષય	પાનું
	મંગલાચરણ	૧	૬	સમ્યક્દર્શનાદિ તથા તત્ત્વોને	
	શાસ્ત્રના વિષયોનું સંક્ષિપ્ત અવલોકન	૧		જાણવાનો ઉપાય	૧૮
*	પ્રથમ અધ્યાય: પાનું ૧ થી ૧૭૦			પ્રમાણની વ્યાખ્યા	૧૮
૧	મોક્ષપ્રાપ્તિનો ઉપાય	૪		નયની વ્યાખ્યા	૧૮
	પહેલા સૂત્રનો સિદ્ધાંત	૫		યુક્તિ	૨૦
૨	સમ્યક્દર્શનનું લક્ષણ	૬		અનેકાંત તથા એકાંત	૨૦
	'તત્ત્વ' શબ્દનો મર્મ	૭		સમ્યક્ અને મિથ્યા અનેકાંતનું સ્વરૂપ	૨૦
	સમ્યક્દર્શનનું માહાત્મ્ય	૭		સમ્યક્ અને મિથ્યા અનેકાંતના દષ્ટાંતો	૨૧
	સમ્યક્દર્શનનું બળ	૧૦		સમ્યક્ અને મિથ્યા એકાંતનું સ્વરૂપ	૨૨
	સમ્યક્દર્શનના ત્રણ ભેદો	૧૦		સમ્યક્ અને મિથ્યા એકાંતના દષ્ટાંતો	૨૨
	સમ્યક્દર્શનના બીજી રીતે બે ભેદો	૧૧		પ્રમાણના પ્રકારો	૨૨
	સરાગ સમ્યક્દષ્ટિને પ્રશમાદિ ભાવો	૧૧		નયના પ્રકારો	૨૩
	સમ્યક્દર્શનનો વિષય-લક્ષ	૧૨		દ્રવ્યાર્થિકનય અને પર્યાયાર્થિકનય એટલે શું ?	૨૩
	બીજા સૂત્રનો સિદ્ધાંત	૧૨		ગુણાર્થિકનય શા માટે નહિ	૨૩
૩	સમ્યક્દર્શનના ઉત્પત્તિ અપેક્ષાએ ભેદો	૧૩		દ્રવ્યાર્થિકનય અને પર્યાયાર્થિકનયના	
	ત્રીજા સૂત્રનો સિદ્ધાંત	૧૩		બીજાં નામો	૨૪
૪	તત્ત્વોનાં નામ	૧૪		સમ્યક્દષ્ટિનાં બીજાં નામો	૨૪
	સાત તત્ત્વોનું સ્વરૂપ	૧૫		મિથ્યાદષ્ટિનાં બીજાં નામો	૨૪
	ચોથા સૂત્રનો સિદ્ધાંત	૧૬		જ્ઞાન બન્ને નયોનું કરવું, પણ પરમાર્થ	
૫	સાત તત્ત્વો, સમ્યક્દર્શનાદિ તથા			આદરણીય નિશ્ચયનય છે-એવી શ્રદ્ધા કરવી	૨૪
	બીજા શબ્દોના અર્થ			વ્યવહાર અને નિશ્ચયનું ફળ	૨૫
	સમજવાની રીત	૧૭		શાસ્ત્રોમાં બન્ને નયોનું ગ્રહણ કરવું	૨૫
	નિક્ષેપના ભેદોની વ્યાખ્યા	૧૭		કહું છે તે કઈ રીતે ?	
	સ્થાપનાનિક્ષેપ અને દ્રવ્યનિક્ષેપ			જૈન શાસ્ત્રોના અર્થ કરવાની પદ્ધતિ	૨૫
	વચ્ચેનો ભેદ	૧૮		નિશ્ચયાભાસીનું સ્વરૂપ	૨૬
	પાંચમા સૂત્રનો સિદ્ધાંત	૧૮		વ્યવહારાભાસીનું સ્વરૂપ	૨૬

સૂત્ર નં.	વિષય	પાનું	સૂત્ર નં.	વિષય	પાનું
	નયના બે પ્રકારો ( રાગરહિત અને રાગસહિત )	૨૬		જિનબિંબદર્શન ઇત્યાદિ સમ્યક્દર્શનનાં	
	પ્રમાણ સપ્તભંગી અને નય સપ્તભંગી	૨૬		કારણો સંબંધી પ્રશ્નોત્તર	૩૫-૩૬
	આ શાસ્ત્રમાં મુખ્યપણે વ્યવહારનયનું કથન છે	૨૬	૯	સૂત્ર ૪ થી ૮નો એકંદર સિદ્ધાંત	૩૭
	વીતરાગી વિજ્ઞાનનું પ્રતિપાદન	૨૭		સમ્યક્જ્ઞાનના ભેદો	૩૭
	મિથ્યાદષ્ટિનાં નયો	૨૭		મતિજ્ઞાન વગેરે પાંચ પ્રકારનું સ્વરૂપ	૩૭
	સમ્યક્દષ્ટિનાં નયો	૨૮	૧૦	નવમા સૂત્રનો સિદ્ધાંત	૩૮
	રત્નત્રયનો વિષય	૨૮		કયા જ્ઞાનો પ્રમાણ છે ?	૩૮-૩૯
	નીતિનું સ્વરૂપ	૨૮	૧૧	સૂત્ર ૯-૧૦ નો સિદ્ધાંત	૪૦
	પરિગ્રહનું સ્વરૂપ	૨૮		પરોક્ષ પ્રમાણના ભેદ	૪૦
	નિશ્ચય અને વ્યવહારનો બીજો અર્થ આત્માનું સ્વરૂપ સમજવા માટે નય વિભાગ	૨૮		સમ્યક્મતિજ્ઞાની જીવ સમ્યક્દર્શન-જ્ઞાન કોવાનું જાણી શકે છે.	૪૦
	નિશ્ચયનય અને દ્રવ્યાર્થિકનય, તથા વ્યવહારનય અને પર્યાયાર્થિકનય જુદા જુદા અર્થમાં પણ વપરાય છે	૨૯	૧૨	મતિ અને શ્રુતજ્ઞાનને અર્હી પરોક્ષ કહ્યાં છે તે સંબંધે વિશેષ ખુલાસો	૪૧
	છઠ્ઠા સૂત્રનો સિદ્ધાંત	૩૦	૧૩	પ્રત્યક્ષ પ્રમાણના ભેદ	૪૩
૭	સમ્યક્દર્શનાદિ તથા તત્ત્વોને જાણવાના અમુખ્ય ( ગૌણ ) ઉપાય	૩૦	૧૪	મતિજ્ઞાનનાં બીજાં નામો	૪૩
	સમ્યક્દર્શનનું નિર્દેશ તથા સ્વામિત્વ	૩૦		મતિજ્ઞાનની ઉત્પત્તિ સમયે નિમિત્ત	૪૫
	સમ્યક્દર્શનનું સાધન	૩૦		મતિજ્ઞાનમાં શ્લેષપદાર્થ અને પ્રકાશ નિમિત્ત કેમ નથી ?	૪૬
	સમ્યક્દર્શનનું અધિકરણ, તથા સ્થિતિ અને વિધાન	૩૦	૧૫	ઉપાદાન-નિમિત્ત સંબંધી ખુલાસો	૪૭
૮	સમ્યક્દર્શનાદિને જાણવાના બીજા પણ અમુખ્ય ઉપાય	૩૨		ઉપાદાન-નિમિત્ત કારણો	૪૭
	સત્. સંખ્યા વગેરે આઠ બોલની વ્યાખ્યા	૩૨		મતિજ્ઞાનના ભેદો અને તેનો ક્રમ	૪૮
	સત્ અને નિર્દેશમાં તફાવત	૩૩		અવગ્રહ, ઈક્ષ્ણ, અવાય અને ધારણાનું સ્વરૂપ	૪૮
	આ સૂત્રમાં 'સત્' શબ્દ વાપરવાનું કારણ	૩૩		આત્માનું જ્ઞાન થવામાં અવગ્રહાદિ કઈ રીતે છે ?	૪૯
	સંખ્યા અને વિધાનમાં તફાવત	૩૪	૧૬	અવગ્રહાદિ મતિજ્ઞાનના વિષયભૂત પદાર્થો	૪૯
	ક્ષેત્ર અને અધિકરણમાં તફાવત	૩૪		બહુ, બહુવિધ ઇત્યાદિ બાર પ્રકારોની વ્યાખ્યા	૫૦
	ક્ષેત્ર અને સ્પર્શનમાં તફાવત	૩૪		દરેક ઇન્દ્રિયદ્વારા થતા બાર પ્રકારના મતિજ્ઞાન અને તે સંબંધી કેટલાક શંકા-સમાધાન	૫૨-૫૭
	કાળ અને સ્થિતિમાં તફાવત	૩૪	૧૭	ઉપર કહેલા બહુ, બહુવિધાદિ ભેદો કોના છે ?	૫૭
	સૂત્રમાં વિસ્તાર બતાવવાનું કારણ	૩૫			

		[ ૪૧ ]			
સૂત્ર નં.	વિષય	પાનું	સૂત્ર નં.	વિષય	પાનું
૧૮	અવગ્રહજ્ઞાનમાં વિશેષતા	૫૭	૨૨	ક્ષયોપશમનૈમિત્તિક અવધિજ્ઞાનના ભેદ તથા તેના સ્વામી	૬૭
	અર્થાવગ્રહ અને વ્યંજનાવગ્રહનાં દષ્ટાંતો	૫૮		અવધિજ્ઞાનના અનુગામી આદિ છ ભેદોની વ્યાખ્યા	૬૭
	અવ્યક્ત અને વ્યક્તનો અર્થ	૫૮		અવધિજ્ઞાનના અન્ય પ્રકારો	૬૭
	અવ્યક્ત અને વ્યક્તજ્ઞાન અર્થાત્			દ્રવ્ય, ક્ષેત્ર, કાળ અને ભાવ અપેક્ષાએ	
	વ્યંજનાવગ્રહ અને અર્થાવગ્રહ	૫૮		અવધિજ્ઞાનનો વિષય	૬૮
	ઈક્ષા, અવાય અને ધારણાનું વિશેષ સ્વરૂપ	૫૮		ક્ષયોપશમનો અર્થ	૬૮
	અવગ્રહાદિ જ્ઞાનોમાં એક પછી			ગુણપ્રત્યય અવધિજ્ઞાન સંબંધી	૬૮
	બીજું જ્ઞાન થાય જ કે કેમ ?	૫૮		સૂત્ર ૨૧-૨૨નો સિદ્ધાંત	૬૮
	'ઈક્ષા' જ્ઞાન સત્ય કે મિથ્યા ?	૫૮	૨૩	મન:પર્યયજ્ઞાનના ભેદ	૭૦
	ધારણા અને સંસ્કાર સંબંધી ખુલાસો	૬૦		દ્રવ્ય, ક્ષેત્ર, કાળ અને ભાવની અપેક્ષાએ	
	અવગ્રહાદિ ચાર ભેદોની વિશેષતા	૬૦		મન:પર્યય-જ્ઞાનનો વિષય	૭૦
૧૯	વ્યંજનાવગ્રહજ્ઞાન નેત્ર અને મનથી થતું નથી	૬૧		'મન:પર્યય' તથા ઋજુમતિ વિપુલ-મતિની વ્યાખ્યા	૭૧
૨૦	શ્રુતજ્ઞાન, તેની ઉત્પત્તિનો ક્રમ અને તેના ભેદ	૬૧		દ્રવ્ય, ક્ષેત્ર, કાળ અને ભાવ અપેક્ષાએ	
	શ્રુતજ્ઞાનની ઉત્પત્તિનાં દષ્ટાંતો	૬૧		ઋજુમતિમન:પર્યય તથા વિપુલમતિ	
	શ્રુતજ્ઞાનની ઉત્પત્તિમાં મતિજ્ઞાન નિમિત્તમાત્ર છે	૬૨	૨૪	મન:પર્યયનો વિષય	૭૧
	મતિજ્ઞાન સમાન શ્રુતજ્ઞાન શા માટે નહિ ?	૬૨		ઋજુમતિ અને વિપુલમતિ	
	એક શ્રુતજ્ઞાન લંબાઈને બીજું શ્રુતજ્ઞાન થાય તેને મતિપૂર્વક કઈ રીતે કહેવાય ?	૬૨	૨૫	મન:પર્યયજ્ઞાનમાં અંતર	૭૨
	ભાવશ્રુત અને દ્રવ્યશ્રુત	૬૩		અવધિજ્ઞાન અને મન:પર્યયજ્ઞાનમાં વિશેષતા ( -તકાવત )	૭૨
	અનક્ષરાત્મક અને અક્ષરાત્મક શ્રુતજ્ઞાન	૬૩	૨૬	મતિ અને શ્રુતજ્ઞાનનો વિષય	૭૩
	પ્રમાણના બે પ્રકાર	૬૩	૨૭	અવધિજ્ઞાનનો વિષય	૭૩
	'શ્રુતનો' અર્થ	૬૩	૨૮	મન: પર્યયજ્ઞાનનો વિષય	૭૪
	અંગપ્રવિષ્ટ અને અંગબાહ્ય અર્થાત્			સૂત્ર ૨૭-૨૮નો સિદ્ધાંત	૭૪
	બાર અંગ અને ચૌદ પૂર્વ	૬૪	૨૯	કેવળજ્ઞાનનો વિષય	૭૫
	મતિ અને શ્રુતજ્ઞાન વચ્ચે ભેદ	૬૪		કેવળી ભગવાનને એક જ જ્ઞાન ક્ષેત્ર કે પાંચ ?	૭૫
	મતિ અને શ્રુતજ્ઞાન સંબંધી વિશેષ ખુલાસો	૬૫		સૂત્ર ૨૯નો સિદ્ધાંત	૭૬
	સૂત્ર ૧૧ થી ૨૦ સુધીનો સિદ્ધાંત	૬૬	૩૦	એક જીવને એક સાથે કેટલાં જ્ઞાન કોઈ શકે છે ?	૭૬
૨૧	અવધિજ્ઞાનનું વર્ણન ભવપ્રત્યય અને ગુણપ્રત્યય અવધિજ્ઞાન	૬૬			

સૂત્ર નં.	વિષય	પાનું	સૂત્ર નં.	વિષય	પાનું
	સૂત્ર ૮ થી ૩૦ સુધીનો સિદ્ધાંત	૭૭	(૧)	સમ્યક્દર્શનની જરૂરિયાત	૯૦
૩૧	મતિ, શ્રુત અને અવધિજ્ઞાનમાં મિથ્યાપણું પણ હોય છે.	૭૭	(૨)	સમ્યક્દર્શન શું છે ?	૯૦
૩૨	જેમ સમ્યક્દષ્ટિ પદાર્થોને જાણે છે તેમ મિથ્યાદષ્ટિ પણ જાણે છે છતાં તેના જ્ઞાનને મિથ્યાજ્ઞાન શા માટે કહો છો ? એ સંબંધી પ્રશ્ન અને તેનો ઉત્તર	૭૮	(૩)	શ્રદ્ધાગુણની મુખ્યતાએ નિશ્ચય-સમ્યક્દર્શનની વ્યાખ્યા	૯૦
	અત્યાર સુધીના કથનનો ટૂંક સાર	૭૯	(૪)	જ્ઞાનગુણની મુખ્યતાએ નિશ્ચય-સમ્યક્દર્શનની વ્યાખ્યા	૯૧
	સત્ અસતના ભેદજ્ઞાન વડે મિથ્યાત્વ ટાળવું જોઈએ	૭૯	(૫)	ચારિત્રગુણની મુખ્યતાએ નિશ્ચયસમ્યક્દર્શનની વ્યાખ્યા	૯૩
	જ્ઞાનમાં ત્રણ પ્રકારની વિપરીતતા અને તે ટાળવાનો ઉપાય	૮૦	(૬)	દર્શન-જ્ઞાન-ચારિત્ર સંબંધી અનેકાંતસ્વરૂપ	૯૩
	સમ્યક્જ્ઞાન થતાં ત્રણ પ્રકારની વિપરીતતા		(૭)	દર્શન ( શ્રદ્ધા ), જ્ઞાન, ચારિત્ર એ ત્રણે ગુણોની અભેદદષ્ટિએ નિશ્ચયસમ્યક્દર્શનની વ્યાખ્યા	૯૪
	ટળે છે તેનું વર્ણન	૮૧	(૮)	નિશ્ચયસમ્યક્દર્શનનું ચારિત્રની ભેદ અપેક્ષાએ કથન	૯૫
	સત્ અને અસતની વ્યાખ્યા	૮૧	(૯)	નિશ્ચયસમ્યક્દર્શન સંબંધે પ્રશ્નોત્તર	૯૫
	જ્ઞાનનું કાર્ય	૮૨	(૧૦)	વ્યવહાર સમ્યક્દર્શનની વ્યાખ્યા	૯૬
	વિપરીત જ્ઞાનના દષ્ટાંતો	૮૨	(૧૧)	વ્યવહારાભાસ સમ્યક્દર્શનને કોઈ વાર વ્યવહાર સમ્યક્દર્શન પણ કહે છે.	૯૬
૩૩	પ્રમાણનું સ્વરૂપ પૂરું થતાં, હવે શ્રુતજ્ઞાનના અંશરૂપ નયનું સ્વરૂપ કહે છે	૮૩	(૧૨)	સમ્યક્દર્શન પ્રગટ કરવાનો ઉપાય	૯૭
	અનેકાંત, સ્યાદવાદ અને નયની વ્યાખ્યા	૮૩	(૧૩)	નિર્વિકલ્પ અનુભવની શરુઆત	૯૯
	નૈગમ આદિ સાત નયોનું સ્વરૂપ	૮૩-૮૪	(૧૪)	સમ્યક્ત્વ પર્યાય હોવા છતાં ગુણ કેમ કહેવાય છે ?	૯૯
	નયના ત્રણ પ્રકાર-જ્ઞાન, શબ્દ અને અર્થનય	૮૪	(૧૫)	બધા સમ્યક્દષ્ટિઓનું સમ્યક્દર્શન સમાન છે !	૯૯
	શ્રીમદ્ રાજચંદ્રજીએ આત્મા સંબંધમાં ઉતારેલા સાત નયોના અર્થ	૮૫	(૧૬)	સમ્યક્દર્શનના ભેદ શા માટે ?	૧૦૦
	બરા ભાવો લૌકિક ભાવોથી વિરુદ્ધ હોય છે.	૮૬	(૧૭)	સમ્યક્ત્વની નિર્મળતાનું સ્વરૂપ	૧૦૦
	જ્ઞાન સંબંધી વિશેષ ખુલાસો ( સૂત્ર ૮ )	૮૬	(૧૮)	સમ્યક્ત્વની નિર્મળતામાં પાંચ ભેદ	૧૦૧
	પ્રથમ અધ્યાયનું પરિશિષ્ટ-૧		(૧૯)	સમ્યક્દષ્ટિ જીવ પોતાને સમ્યક્ત્વ પ્રગટયાનું શ્રુતજ્ઞાન વડે બરાબર જાણે છે	૧૦૧
	સમ્યક્દર્શન સંબંધી કેટલીક જાણવા જેવી વિગતો	૯૦-૧૨૩	(૨૦)	સમ્યક્દર્શન સંબંધી કેટલાક પ્રશ્નોત્તર	૧૦૨-૧૧૧

[ ૪૩ ]

સૂત્ર નં.	વિષય	પાનું	સૂત્ર નં.	વિષય	પાનું		
(૨૧)	જ્ઞાનચેતનાના વિધાનમાં ફેર કેમ છે?	૧૧૧		પ્રભાવનાનું સાચું સ્વરૂપ ખરી દયાનું ( -અર્હિસાનું ) ભગવાને કહેલું સ્વરૂપ આનંદ પ્રગટાવવાની ભાવનાવાળો શું કરે ? શ્રુતજ્ઞાનનું અવલંબન એ જ પહેલી ક્રિયા ધર્મ કયાં છે અને કેમ થાય ? સુખનો ઉપાય: જ્ઞાન અને સત્સમાગમ જે તરફની રુચિ તે તરફનું ધોલન શ્રુતજ્ઞાનના અવલંબનનું ફળ: આત્માનુભવ સમ્યક્દર્શન થયા પહેલાં ધર્મ માટે પહેલાં શું કરવું ? સુખનો રસ્તો સાચી સમજણ: વિકારનું ફળ જડ અસાધ્ય કોણ અને શુદ્ધાત્મા કોણ ? ધર્મની રુચિવાળા જીવ કેવા ક્ષેત્ર ? ઉપાદાન-નિમિત્ત અને કારણ-કાર્ય અંતર અનુભવનો ઉપાય અર્થાત્ જ્ઞાનની ક્રિયા જ્ઞાનમાં ભવ નથી આ રીતે અનુભવમાં આવતો શુદ્ધાત્મા કેવો છે ? નિશ્ચય અને વ્યવહાર સમ્યક્દર્શન થતાં શું થાય ? વારંવાર જ્ઞાનમાં એકાગ્રતાનો અભ્યાસ કરવો છેલ્લી ભલામણો	૧૩૩	૧૩૩	૧૩૩
(૨૨)	સમ્યક્દર્શન સંબંધમાં વિચારવા લાયક નવ વિષયો	૧૧૧		પ્રથમ અધ્યાયનું પરિશિષ્ટ-૪ બીજા સૂત્રમાં ' તત્ત્વાર્થ શ્રદ્ધાન ' ને સમ્યક્દર્શનનું લક્ષણ કહ્યું, તેમાં અવ્યાપ્તિ, અતિવ્યાપ્તિ અને અસંભવ દોષનો પરિહાર:	૧૩૩		
(૨૩)	સમ્યક્દર્શન અને જ્ઞાનચેતનામાં ફેર	૧૨૧			૧૩૩		
(૨૪)	ચારિત્ર ન પળાય તોપણ સમ્યક્શ્રદ્ધા કરવી જ જોઈએ	૧૨૧			૧૩૪		
(૨૫)	નિશ્ચયસમ્યક્દર્શનનો બીજો અર્થ .... એ વાત ધર્મની મર્યાદા બહાર છે પ્રથમ અધ્યાયનું પરિશિષ્ટ-૨ * સમ્યક્દર્શન: પા. ૧૨૪ થી ૧૩૦ * સમ્યક્દર્શન શું અને તેને કોનું અવલંબન ભેદના વિકલ્પ આવે ખરા છતાં તેનાથી સમ્યક્દર્શન નથી વિકલ્પ રાખીને સ્વરૂપનો અનુભવ થઈ શકે નહિ સમ્યક્દર્શન અને સમ્યક્જ્ઞાનનો સંબંધ કોની સાથે છે ? શ્રદ્ધા અને જ્ઞાન ક્યારે સમ્યક્ થયાં ? સમ્યક્દર્શનનો વિષય શું ? -મોક્ષનું પરમાર્થ કારણ કોણ ? સમ્યક્દર્શન એ જ શાંતિનો ઉપાય છે સંસારનો અભાવ સમ્યક્દર્શનથી જ થાય છે. પ્રથમ અધ્યાયનું પરિશિષ્ટ-૩ જિજ્ઞાસુએ ધર્મ શી રીતે કરવો ? ૧૩૧ થી ૧૪૬ પાત્ર જીવનું લક્ષણ સમ્યક્દર્શનના ઉપાય માટે જ્ઞાનીઓએ બતાવેલી ક્રિયા શ્રુતજ્ઞાન કોને કહેવું ? શ્રુતજ્ઞાનનું વાસ્તવિક લક્ષણ અનેકાન્ત ભગવાન પણ બીજાનું કરી શક્યા નહિ	૧૨૫			૧૩૮		
		૧૨૫			૧૩૮		
		૧૨૬			૧૪૦		
		૧૨૭			૧૪૧		
		૧૨૮			૧૪૧		
		૧૨૮			૧૪૨		
		૧૨૯			૧૪૨		
		૧૩૦			૧૪૨		
		૧૩૦			૧૪૪		
					૧૪૪		
					૧૪૪		
					૧૪૪		
					૧૪૫		
					૧૪૬		
		૧૩૧					
		૧૩૧					
		૧૩૨					
		૧૩૨					
		૧૩૩					

[ ૪૪ ]

સૂત્ર નં.	વિષય	પાનું	સૂત્ર નં.	વિષય	પાનું
	અવ્યાપ્તિદૂષણનો પરિહાર	૧૪૭		પરિશિષ્ટ નં. ૫: કેવળજ્ઞાનનું	
	અતિવ્યાપ્તિદૂષણનો પરિહાર	૧૫૦		સ્વરૂપ	૧૫૯-૧૭૦
	અસંભવદૂષણનો પરિહાર	૧૪૧		ષટ્ત્વંડાગમ-ઘવલા ટીકા તથા	
	સમ્યગ્દર્શનનું લક્ષણ તત્ત્વાર્થશ્રદ્ધાન'			પ્રવચનસાર ના આધાર	
	કહ્યું તે સંબંધી વિશેષ ખુલાસો	૧૫૧-૧૫૭			

**\* બીજો અધ્યાય : પા. ૧૭૧ થી ૨૩૬ \***

સૂત્ર નં.	વિષય	પાનું	સૂત્ર નં.	વિષય	પાનું
૧	જીવના અસાધારણ ભાવો	૧૭૧		અનાદિ અજ્ઞાની જીવને કયા ભાવો	
	ઔપશમિકાદિ પાંચ ભાવોની વ્યાખ્યા	૧૭૧		કદી થયા નથી ?	૧૮૬
	આ પાંચ ભાવો શું બતાવે છે ?	૧૭૨		ઔપશમિકાદિ ત્રણ ભાવો કયા	
	પાંચ ભાવો સંબંધી કેટલા પ્રશ્નોત્તર	૧૭૩		વિધિથી પ્રગટે ?	૧૮૬
	ઔપશમિકભાવ ક્યારે થાય ?	૧૭૫		પાંચ ભાવોમાંથી કયા ભાવ બંધનરૂપ છે	
	પાંચ ભાવો સંબંધી કેટલુંક સ્પષ્ટીકરણ	૧૭૬		અને કયા ભાવો બંધનરૂપ નથી ?	૧૮૬
	જીવનું કર્તવ્ય	૧૭૮	૮	જીવનું લક્ષણ	૧૮૭
	પાંચ ભાવો સંબંધી વધારે ખુલાસો	૧૭૮		ઉપયોગનું સ્વરૂપ	૧૮૮
	આ સૂત્રમાં નય-પ્રમાણ વિવક્ષા	૧૭૯		આઠમા સૂત્રનો સિદ્ધાંત	૧૮૮
૨	પાંચ ભાવોના ભેદો	૧૮૦	૯	ઉપયોગના ભેદો	૧૮૮
૩	ઔપશમિકભાવના બે ભેદ	૧૮૦		'દર્શન' શબ્દના જુદાજુદા અર્થો અને	
	ઔપશમિક સમ્યક્ત્વ અને ઔપશમિક			અર્થો લાગુ પડતો અર્થ	૧૮૯
	ચારિત્રની વ્યાખ્યા	૧૮૦		દર્શન ઉપયોગનું સ્વરૂપ	૧૮૯
૪	ક્ષાયિકભાવના નવ ભેદો	૧૮૧		સાકાર અને નિરાકાર સંબંધી ખુલાસો	૧૯૦
	કેવળજ્ઞાનાદિ નવ ક્ષાયિકભાવોની વ્યાખ્યા	૧૮૧		આકાર સંબંધી વિશેષ ખુલાસો	૧૯૦
૫	ક્ષાયોપશમિકભાવના અઠાર ભેદો	૧૮૨		દર્શન અને જ્ઞાન વચ્ચે ભેદ	૧૯૧
	ક્ષાયોપશમિક સમ્યક્ત્વ-ચારિત્ર અને			દર્શનની વ્યાખ્યા સંબંધી	
	સંયમાસંયમની વ્યાખ્યા	૧૮૨		શંકા-સમાધાન	૧૯૧
૬	ઔદયિકભાવના એકવીસ ભેદો	૧૮૩		દર્શન અને જ્ઞાન વચ્ચેનો ભેદ	
	'ગતિ'ને ઔદયિકભાવમાં કેમ ગણી ?	૧૮૩		કઈ અપેક્ષાએ છે ?	૧૯૧
	લેશ્યાનું સ્વરૂપ અને ભેદો	૧૮૩		અભેદ અપેક્ષાએ દર્શન અને જ્ઞાનનો	૧૯૨
૭	પારિણામિકભાવના ત્રણ ભેદો	૧૮૪		અર્થ	
	ભવ્યત્વ, અભવ્યત્વ, જીવત્વ તથા			દર્શન અને જ્ઞાન ઉપયોગ કેવળીપ્રભુને	
	પારિણામિકનો અર્થ	૧૮૪	૧૦	યુગપત્ અને છન્નસ્થને ક્રમે કોય છે	૧૯૨
	તે સંબંધી વિશેષ ખુલાસો	૧૮૫		જીવના ભેદ	૧૯૨
				'સંસાર'નો અર્થ	૧૯૩

[ ૪૫ ]

સૂત્ર નં.	વિષય	પાનું	સૂત્ર નં.	વિષય	પાનું
	મિથ્યાત્વને કારણે થતા પંચ- પરાવર્તનનું સ્વરૂપ	૧૯૪	૩૦	વિગ્રહગતિમાં આહારક - અનાહારકની વ્યવસ્થા	૨૧૩
	અસંખ્યાત અને અનંતની સમજણ	૧૯૯	૩૧	જન્મના ભેદ	૨૧૪
	મનુષ્યભવ સફળ કરવા માટે ખાસ લક્ષમાં રાખવા લાયક વિષયો	૧૯૯-૨૦૧	૩૨	યોનિઓના ભેદ	૨૧૪
૧૧	સંસારી જીવોના ભેદ ( સંજ્ઞી-અસંજ્ઞી )	૨૦૧	૩૩	ગર્ભ જન્મ કોને ક્ષેત્ર છે ?	૨૧૫
	દ્રવ્યમન અને ભાવમન સંબંધી	૨૦૨	૩૪	ઉપપાદ જન્મ કોને ક્ષેત્ર છે ?	૨૧૬
૧૨	સંસારી જીવોના બીજા પ્રકારે ભેદ ( ત્રસ, સ્થાવર )	૨૦૨	૩૫	સંમૂર્છન જન્મ કોને ક્ષેત્ર છે ?	૨૧૬
	હલનચલન અપેક્ષાએ ત્રસ કે સ્થાવરપણું નથી	૨૦૧	૩૬	શરીરના ઔદારિકાદિ પાંચ ભેદો	૨૧૭
૧૩	સ્થાવર જીવોના ભેદ	૨૦૧	૩૭	શરીરોની સૂક્ષ્મતાનું વર્ણન	૨૧૭
૧૪	ત્રસ જીવોના ભેદ	૨૦૨	૩૮-૩૯	શરીરના પ્રદેશો ( -પરમાણુઓ ) ની સંખ્યા	૨૧૮
૧૫	ઇન્દ્રિયોની સંખ્યા	૨૦૩	૪૦-૪૧-૪૨	તેજસ અને કાર્મણ શરીરની વિશેષતાઓ	૨૧૮-૨૨૦
૧૬	ઇન્દ્રિયોના મૂળ ભેદ ( દ્રવ્ય અને ભાવ )	૨૦૪	૪૩	એક જીવને એક સાથે કેટલાં શરીરનો સંબંધ ક્ષેત્ર છે ?	૨૨૦
૧૭	દ્રવ્યેન્દ્રિયનું સ્વરૂપ	૨૦૪	૪૪	કાર્મણશરીરની વિશેષતા	૨૨૦
૧૮	ભાવેન્દ્રિયનું સ્વરૂપ	૨૦૫	૪૫	ઔદારિકશરીરનું લક્ષણ	૨૨૧
	લબ્ધિ અને ઉપયોગ સંબંધી ખુલાસો	૨૦૫	૪૬	વૈક્રિયિકશરીરનું લક્ષણ	૨૨૨
	આ સૂત્રનો સિદ્ધાંત	૨૦૬	૪૭	દેવ અને નારકી સિવાય બીજાને વૈક્રિયિક શરીર ક્ષેત્ર ?	૨૨૨
૧૯	પાંચ ઇન્દ્રિયોનાં નામ અને તેનો અનુક્રમ	૨૦૬	૪૮	વૈક્રિયિક સિવાય બીજા કોઈ શરીરને લબ્ધિનું નિમિત્ત છે ?	૨૨૨
૨૦	ઇન્દ્રિયોના વિષય	૨૦૭	૪૯	આહારક શરીરના સ્વામી તથા તેનું લક્ષણ	૨૨૩-૨૪
	આ જીવ અધિકાર ક્ષેત્રો છતાં પુદ્ગલની		૫૦-૫૧-૫૨	કયા જીવોને કયું લિંગ ( વેદ ) ક્ષેત્ર છે તેનું કથન	૨૨૫
	વાત કેમ લીધી ?	૨૦૭	૫૩	કોનું આયુષ્ય અપવર્તન ( - અકાળમૃત્યુ ) રહિત છે ?	૨૨૬
	સ્પર્શ, રસ, ગંધ, વર્ણ અને શબ્દના ભેદો	૨૦૮		ઉપસંહાર: ૨૨૭થી૨૩૬	
૨૧	મનનો વિષય	૨૦૮	( ૧ )	બીજા અધ્યાયના વિષયોનું ટૂંક અવલોકન	૨૨૭
૨૨-૨૩	કયા જીવોને કેટલી ઇન્દ્રિયો ક્ષેત્ર છે ?	૨૦૯	( ૨ )	પારિજ્ઞામિકભાવ સંબંધી	૨૨૮
૨૪	સંજ્ઞી કોને કહે છે ?	૨૧૦	( ૩ )	ઉત્પાદ અને વ્યય પર્યાય	૨૨૮
૨૫	વિગ્રહગતિમાં મન વગર કર્માસ્રવ થવાનું કારણ	૨૧૦	( ૪ )	પાંચભાવોનું જ્ઞાન ધર્મ કરવામાં શી રીતે ઉપયોગી છે ?	૨૨૯
૨૬	વિગ્રહગતિમાં જીવ અને પુદ્ગલનું ગમન કેવી રીતે થાય છે ?	૨૧૧			
૨૭	મુક્તજીવોની ગતિ કેવી રીતે થાય છે ?	૨૧૧			
૨૮	સંસારી જીવોની ગતિ અને તેનો સમય	૨૧૨			
૨૯	અવિગ્રહગતિનો સમય	૨૧૨			



[ ૪૬ ]

સૂત્ર નં.	વિષય	પાનું	સૂત્ર નં.	વિષય	પાનું
(૫)	ઉપાદાનકારણ અને નિમિત્તકારણ સંબંધી	૨૨૮	(૭)	નિમિત્ત-નૈમિત્તિક સંબંધ	૨૩૪
(૬)	પાંચભાવો આ અધ્યાયના સૂત્રોનો સંબંધ	૨૩૧	(૮)	તાત્પર્ય	૨૩૬

### ત્રીજો અધ્યાય : પા. ૨૩૭ થી ૨૬૮

ભૂમિકા ( પહેલા ચાર અધ્યાયના વિષયોનું સંક્ષિપ્ત અવલોકન )

સૂત્ર નં.	વિષય	પાનું	સૂત્ર નં.	વિષય	પાનું
	અધોલોકનું વર્ણન ૨૩૮ થી ૨૪૪		૧૬-૧૮	પર્વતો ઉપરના સ્થિર સરોવરના નામ તથા તેનું માપ અને તે સરોવરની વચ્ચેના કમળનું પ્રમાણ	૨૪૭
૧	સાત નરક પૃથ્વીઓ ત્રણ લોકની રચના ( નકશો )	૨૩૮	૧૯	સરોવરનાં છ કમળોમાં રહેનારી છ દેવીઓ	૨૪૭
૨	તે સાત પૃથ્વીઓના બિલોની સંખ્યા નરકગતિની સાબિતી	૨૩૮	૨૦-૨૨	સાત ક્ષેત્રોની ચૌદ મહાનદીઓનું વર્ણન	૨૪૮
૩-૪-૫	નારકીઓનાં દુઃખનું વર્ણન	૨૪૦	૨૩	તે ચૌદ મહા નદીઓની સહાયક નદીઓ	૨૪૮
૬	નરકના ઉત્કૃષ્ટ આયુનું પ્રમાણ નરકમાં પણ સમ્યક્દર્શન થાય છે	૨૪૨	૨૪-૨૬	ભરતક્ષેત્રનો તથા આગળનાં ક્ષેત્ર અને	
	નરકમાં ચોથા ગુણસ્થાન ઉપરની ભૂમિકા કેમ નહિ ?	૨૪૩		પર્વતોનો વિસ્તાર	૨૫૦
	સમ્યક્દષ્ટિને નરકમાં કેવું દુઃખ હશે ? નરકમાંથી નીકળેલા જીવોની પાત્રતા કેટલી ?	૨૪૩	૨૭	ભરત અને એરાવત ક્ષેત્રોમાં કાળચક્રનું પરિવર્તન	૨૫૧
	કોઈક સમ્યક્દષ્ટિઓ પણ નરકમાં શા માટે જાય છે ?	૨૪૪		અઢાઈ દ્વીપનો નકશો	૨૫૨
	'સાગર' કાળનું માપ મધ્યલોકનું વર્ણન પા. ૨૪૫ થી ૨૬૬	૨૪૫	૨૭-૩૧	ભરત એરાવત ક્ષેત્રના મનુષ્યનું આયુષ્ય	૨૫૨
૭-૮	કેટલાંક દ્વીપ-સમુદ્રોનાં નામો, વિસ્તાર અને આકાર	૨૪૫	૩૨	ઊંચાઈ અને આકારસંબંધી કોષ્ટક	૨૫૨
	જંબુદ્વીપનો નકશો	૨૪૫	૩૩	અન્ય ભૂમિઓની કાળ અવસ્થા તથા આયુષ્યનુંમાપ	૨૫૨-૨૫૩
૯	જંબુદ્વીપનો વિસ્તાર તથા આકાર	૨૪૫	૩૪	ભરતક્ષેત્રના વિસ્તારનું બીજી રીતે માપ	૨૫૪
૧૦	જંબુદ્વીપના સાત ક્ષેત્રોનાં નામ	૨૪૬	૩૫	ધાતકીખંડનું વર્ણન	૨૫૪
૧૧	તે સાત વિભાગ કરનાર છ પર્વતોનાં નામ	૨૪૬	૩૬	પુષ્કરાઈદ્વીપનું વર્ણન	૨૫૪
૧૨-૧૩	છ કુલાચલ ( -પર્વત ) ના રંગ વગેરેનું વર્ણન	૨૪૭	૩૭	મનુષ્યક્ષેત્રની હદ	૨૫૫
			૩૮	મનુષ્યોના ભેદ ( આર્ય અને મલેચ્છ ) ઋદ્ધિપ્રાપ્ત આર્યની આઠ પ્રકારની ઋદ્ધિઓનું વર્ણન	૨૫૫-૨૬૧
				અનૂદ્ધિપ્રાપ્ત આર્યના પાંચ પ્રકારનું વર્ણન	૨૬૧
				મલેચ્છ મનુષ્યોનું વર્ણન	૨૬૩

[ ૪૭ ]

સૂત્ર નં.	વિષય	પાનું	સૂત્ર નં.	વિષય	પાનું
૩૭	કર્મભૂમિનું વર્ણન	૨૬૩		ક્ષેત્રના માપનું કોષ્ટક	૨૬૫
૩૮	મનુષ્યોનું ઉત્કૃષ્ટ તથા જઘન્ય આયુષ્ય	૨૬૪		મધ્યલોકના વર્ણનનું ટૂંક	૨૬૬
	તિર્યચોની આયુસ્થિતિ અને તેનું કોષ્ટક	૨૬૪		અવલોકન	
				ઉપસંહાર	૨૬૮

### ચોથો અધ્યાય : પા. ૨૭૧ થી ૩૦૬

ભૂમિકા ( પહેલા ચાર અધ્યાયનું ટૂંક અવલોકન )

સૂત્ર નં.	વિષય	પાનું	સૂત્ર નં.	વિષય	પાનું
	ઊર્ધ્વલોકનું વર્ણન: પા. ૨૭૧ થી ૨૮૫		૨૮-૩૪	ભવનવાસી અને વૈમાનિક દેવો	
૧	દેવોના ભેદ	૨૭૧		આયુષ્યનું વર્ણન	૨૮૧-૨૮૩
૨	પહેલા ત્રણ પ્રકારના દેવોની લેશ્યા	૨૭૨	૩૫-૩૬	નારકીઓના જઘન્ય આયુષ્યનું વર્ણન	૨૮૩
૩	ચાર પ્રકાર દેવોના પેટા ભેદો	૨૭૨	૩૭	ભવનવાસી દેવોનું જઘન્ય આયુષ્ય	૨૮૪
૪-૫	ચાર પ્રકારના દેવોના સામાન્યપણે ઇન્દ્ર વગેરે ભેદો	૨૭૩	૩૮-૪૨	વ્યંતર, જ્યોતિષિ અને લૌકાતિક દેવોના આયુષ્યનું વર્ણન	૨૮૪
૬	દેવોમાં ઇન્દ્રની વ્યવસ્થા	૨૭૪		ઉપસંહાર: પા. ૨૮૫ થી ૩૧૦	
૭-૮-૯	દેવોમાં ક્રમસેવન સંબંધી વર્ણન નવમા સૂત્રનો સિદ્ધાંત	૨૭૪		જીવના સ્વરૂપસંબંધી સપ્તભંગી ( સ્યાત્	
૧૦	ભવનવાસી દેવોનું વર્ણન	૨૭૭		અસ્તિ-સ્યાત્નાસ્તિ )	૨૮૫
૧૧	વ્યંતરદેવોનું વર્ણન	૨૭૯		સાધક જીવને અસ્તિ-નાસ્તિના જ્ઞાનથી થતું ફળ	૨૮૬
૧૨-૧૫	જ્યોતિષી દેવોના પાંચ ભેદો તથા તેનું વર્ણન	૨૭૯		બીજાથી ચોથા અધ્યાય સુધીમાં બતાવેલું	
૧૬-૨૧	વૈમાનિક દેવોનું વર્ણન શુભપરિણામને લીધે થતા પુણ્યબંધથી કોણ ક્યાં ઉપજે ?	૨૮૧-૨૮૩		અસ્તિ-નાસ્તિનું સ્વરૂપ સપ્તભંગીના બાકીના પાંચ ભંગોની સમજણ	૨૮૭
	દેવમાંથી ચ્યવીને કોણ કેવી પર્યાય ધારણ કરે ?	૨૮૪		જીવમાં ઉતરતી સપ્તભંગી	૨૮૮
	એકવીસમા સૂત્રનો સિદ્ધાંત	૨૮૬		સપ્તભંગીમાં તથા ' અસ્તિ 'માં લાગુ પડતા નયો	૨૮૯
	શું દેવગતિમાં સુખ છે ? તેનો ખુલાસો	૨૮૭		પ્રમાણ, નિક્ષેપ અને સ્વજ્ઞેય	૩૦૦
૨૨	વૈમાનિક દેવોમાં લેશ્યાનું વર્ણન	૨૮૮		અનેકાંત: પા. ૩૦૧ થી ૩૧૦	
૨૩	કલ્પસંજ્ઞા ક્યાં સુધી છે ?	૨૮૮		સપ્તભંગી અને અનેકાંત	૩૦૧
૨૪-૨૫	લૌકાતિક દેવોનું વર્ણન	૨૮૯		નય	૩૦૨
૨૬	અનુદિશ અને અનુત્તરવાસી દેવોના અવતારનો નિયમ	૨૯૦		અધ્યાત્મના નય	૩૦૨
૨૭	તિર્યચ કોણ છે ?	૨૯૦		ઉપચાર નય	૩૦૩

[ ૪૮ ]

સૂત્ર નં.	વિષય	પાનું	સૂત્ર નં.	વિષય	પાનું
	સમ્યક્દષ્ટિનું અને મિથ્યાદષ્ટિનું જ્ઞાન	૩૦૪		મુમુક્ષુઓનું કર્તવ્ય	૩૦૬
	અનેકાન્ત શું બતાવે છે?	૩૦૪		દેવગતિની વ્યવસ્થા સંબંધી જાણવા	
	શાસ્ત્રોના અર્થ કરવાની પદ્ધતિ	૩૦૫		યોગ્ય વિગતોનું કોષ્ટક	૩૦૭-૩૧૦

### અધ્યાય પાંચમો : પા. ૩૧૧ થી ૩૮૮

સૂત્ર નં.	વિષય	પાનું	સૂત્ર નં.	વિષય	પાનું
	ભૂમિકા	૩૧૧	૨૦-૨૧	જીવોનો ઉપકાર તથા કાળદ્રવ્યનો ઉપકાર સૂત્ર-૧૭ થી ૨૨	
૧	ચાર અજીવકાય તત્ત્વોનું વર્ણન	૩૧૨		સુધીનો સિદ્ધાંત	૩૩૨
૨	તે અજીવકાય શું છે? તેનું વર્ણન	૩૧૩	૨૩-૨૪-૨૫	પુદ્ગલનાં લક્ષણો, પર્યાયો અને ભેદો	૩૩૨-૩૬
૩	દ્રવ્યમાં જીવની ગણના	૩૧૩	૨૬-૨૭-૨૮	સ્કંધોની તથા અણુની ઉત્પત્તિનું કારણ	૩૩૮
૪	પુદ્ગલ સિવાયનાં દ્રવ્યોની વિશેષતા	૩૧૪	૨૯	દ્રવ્યોનું સામાન્ય લક્ષણ	૩૩૯
૫	પુદ્ગલ દ્રવ્યનું રૂપીપણું	૩૧૬	૩૦	સતનું લક્ષણ	૩૪૧
૬	ધર્મ, અધર્મ અને આકાશ-એ ત્રણે દ્રવ્યોની સંખ્યા	૩૧૭		ઉત્પાદ-વ્યય-ધ્રુવનું સ્વરૂપ	૩૪૨
૭	તે ત્રણ દ્રવ્યોનું ગમનરહિતપણું	૩૧૭		અજ્ઞાનીના વિચાર અને તેને સત્યમાર્ગનો ઉપદેશ	૩૪૩-૪૫
૮-૯-૧૦	ધર્માદિ પાંચ દ્રવ્યોના પ્રદેશોની સંખ્યા	૩૧૮-૧૯	૩૧	નિત્યનું લક્ષણ	૩૪૫
૧૧	અણુ અપ્રદેશી છે દ્રવ્યોનું અનેકાંતસ્વરૂપ અનેકાંતમાં સંશય નથી પણ બન્ને પક્ષ નિશ્ચિત છે	૩૨૦	૩૨	એક વસ્તુમાં બે વિરુદ્ધધર્મો કેવી રીતે રહે છે તેનો ખુલાસો	૩૪૫
	દ્રવ્યપરમાણુ તથા ભાવપરમાણુનો બીજો અર્થ	૩૨૨		અર્પિત-અનર્પિત કથનદ્વારા અનેકાન્તસ્વરૂપ અને તેના દષ્ટાંતો	૩૪૬
૧૨	સમસ્ત દ્રવ્યોને રહેવાનું સ્થાન	૩૨૩		અનેકાન્તનું પ્રયોજન	૩૪૯
૧૩-૧૬	ધર્મ, અધર્મ, પુદ્ગલ અને જીવના અવગાહનું વર્ણન	૩૨૪-૨૬		એક દ્રવ્ય બીજા દ્રવ્યનું કાંઈ પણ કરી શકે-એ માન્યતામાં આવતા દોષોનું વર્ણન	૩૪૯
૧૭	ધર્મ અને અધર્મ દ્રવ્યોનો જીવ-પુદ્ગલ સાથેનો વિશેષ સંબંધ	૩૨૭		સંકર, વ્યતિકર, અધિકરણ, પરસ્પરાશ્રય, સંશય, અનવસ્થા, અપ્રતિપત્તિ, વિરોધ અને અભાવ એ નવ દોષનું વર્ણન	૩૫૦-૩૫૨
૧૮	આકાશનો બીજા દ્રવ્યો સાથેનો નિમિત્ત-નૈમિત્તિક સંબંધ	૩૨૮		અર્પિત અને અનર્પિતની ( મુખ્ય અને ગૌણની ) વિશેષ સમજણ	૩૫૨
૧૯	પુદ્ગલ દ્રવ્યનો જીવ સાથે નિમિત્ત-નૈમિત્તિક સંબંધ	૩૨૯			
૨૦	જીવદ્રવ્યનો પુદ્ગલની સાથે નિમિત્ત-નૈમિત્તિક સંબંધ	૩૨૯			

[ ૪૯ ]

સૂત્ર નં.	વિષય	પાનું	સૂત્ર નં.	વિષય	પાનું
૩૩	પરમાણુઓમાં બંધ થવાનું કારણ	૩૫૨		ઉપાદાન-નિમિત્તસંબંધી સિદ્ધાંત	૩૬૮
૩૪-૩૫	પરમાણુઓમાં બંધ ક્યારે થતો નથી ?	૩૫૩		તે સિદ્ધાંતના આધારે જીવ-પુદ્ગલ	
૩૬	બંધ ક્યારે થાય છે ?	૩૫૫		સિવાયના ચાર દ્રવ્યોની સિદ્ધિ	૩૬૮
૩૭	બંધ થતાં નવી અવસ્થા કેવી થાય છે ?	૩૫૬		છ દ્રવ્યોના ક્ષોવાપણાની અન્ય પ્રકારે સિદ્ધિ	૩૭૩
૩૮	દ્રવ્યનું અન્ય લક્ષણ	૩૫૬		છ દ્રવ્યો વિષે કેટલીક માહિતી	૩૭૫
	ગુણ અને પર્યાયની વ્યાખ્યા	૩૫૬-૫૭		ટોપી ઉપરથી છ દ્રવ્યોની સિદ્ધિ	૩૭૬
૩૯-૪૦	કાળદ્રવ્યનું વર્ણન	૩૫૭		મનુષ્યશરીર ઉપરથી છ દ્રવ્યોની સિદ્ધિ	૩૭૭
૪૧	'ગુણ'નું લક્ષણ	૩૫૮		કર્મો ઉપરથી છ દ્રવ્યોની સિદ્ધિ	૩૭૮
૪૨	'પર્યાય'નું લક્ષણ	૩૫૮		દ્રવ્યોની સ્વતંત્રતા	૩૭૮
	આ સૂત્રનો સિદ્ધાંત	૩૬૦		ઉત્પાદ-વ્યય-ધ્રુવ	૩૭૮
	ઉપસંહાર: ૩૬૦ થી ૩૮૮			દ્રવ્યની શક્તિ (-ગુણ)	૩૮૦
	પાંચમા અધ્યાયમાં લેવામાં આવેલા વિષયો ( ઉપસંહાર )	૩૬૦		છ સામાન્યગુણ	૩૮૦-૩૮૧
	છએ દ્રવ્યોને લાગુ પડતું સ્વરૂપ	૩૬૦		છ કારક	૩૮૧
	જીવનું સ્વરૂપ	૩૬૧		લઘુ જૈન સિદ્ધાંત પ્રવેશિકા	
	અજીવ દ્રવ્યોનું સ્વરૂપ	૩૬૧		પ્રશ્ન નં. ૧૨૬ થી ૧૩૬	૩૮૧-૩૮૭
	સ્યાદવાદ સિદ્ધાંત	૩૬૩		કારણ-કાર્ય ઉપાદાન-નિમિત્તના સાત દોષ	૩૮૩-૩૮૭
	અસ્તિકાય	૩૬૪		નિમિત્તકર્તાનું વજન કેટલું	૩૮૭
	જીવ અને પુદ્ગલ દ્રવ્યની સિદ્ધિ	૩૬૪		છ દ્રવ્યમાંથી પ્રયોજનભૂત	૩૮૭

### અધ્યાય છઠ્ઠો: પા. ૩૮૮ થી ૪૩૭

સૂત્ર નં.	વિષય	પાનું	સૂત્ર નં.	વિષય	પાનું
	ભૂમિકા	૩૮૮		આસ્રવમાં શુભ અને અશુભ એવા ભેદ શા માટે ?	૩૮૬
	સાત તત્ત્વોની સિદ્ધિ	૩૮૮		શુભ કે અશુભ બન્ને ભાવોથી સાત કે આઠ કર્મો બંધાય છે છતાં અર્હો તેમ કેમ કહ્યું નથી ?	૩૮૭
	સાત તત્ત્વોનું પ્રયોજન	૩૮૦		શુભ-અશુભ કર્મો બંધાવાના કારણે શુભ-અશુભયોગ એવા ભેદ નથી	૩૮૭
૧	તત્ત્વની શ્રદ્ધા ક્યારે થઈ કહેવાય ?	૩૮૧		શુભભાવથી પાપની નિર્જરા થતી નથી	૩૮૭
૨	યોગના ભેદોનું સ્વરૂપ	૩૮૨		ત્રીજા સૂત્રનો સિદ્ધાંત	૩૮૮
૩	આસ્રવનું સ્વરૂપ	૩૮૩		આસ્રવ સર્વ સંસારીને સમાન ફળનો દેતુ થાય છે કે વિશેષતા છે ?	૩૮૮
	યોગના નિમિત્તથી આસ્રવના [ પુણ્ય પાપ-એવા બે ] ભેદો	૩૮૫			
	પુણ્ય આસ્રવ અને પાપ આસ્રવ સંબંધમાં થતી વિપરીતતા	૩૮૫			
	શુભયોગ તથા અશુભયોગના અર્થો	૩૮૬			

[ ૫૦ ]

સૂત્ર નં.	વિષય	પાનું	સૂત્ર નં.	વિષય	પાનું
	કર્મ બંધના ચાર પ્રકાર	૩૯૯		આ સૂત્રનો સિદ્ધાંત	૪૧૮
	સાંપ્રાયિક આસ્રવના ૩૯ ભેદ	૩૯૯	૧૪	ચારિત્રમોહનીયના આસ્રવનું કારણ	૪૧૯
	સમ્યક્ત્વાદિ પચીસ પ્રકારની ક્રિયાનું વર્ણન	૪૦૦	૧૫	નરકાયુના આસ્રવનું કારણ	૪૨૧
૬	આસ્રવમાં વિશેષતા (-ક્રીનાધિકતા) નું કારણ	૪૦૩	૧૬	આરંભ-પરિચ્છેદની વ્યાખ્યા	૪૨૧
૭	આસ્રવનાં અધિકરણના ભેદ	૪૦૩	૧૭-૧૮	તિર્થયાયુના આસ્રવનું કારણ	૪૨૨
૮	જીવ-અધિકરણના ભેદ	૪૦૪	૧૯	મનુષ્યાયુના આસ્રવનું કારણ	૪૨૩-૨૫
	અનંતાનુબંધી આદિ ચાર પ્રકારના કષાયની વ્યાખ્યા	૪૦૪	૨૦-૨૧	બધા આયુઓના આસ્રવનું કારણ	૪૨૫
૯	અજીવ-અધિકરણ આસ્રવના ભેદો	૪૦૫	૨૨	દેવાયુના આસ્રવનું કારણ	૪૨૬-૨૭
૧૦	જ્ઞાનાવરણ અને દર્શનાવરણના આસ્રવનું કારણ	૪૦૬	૨૩	અશુભ નામકર્મના આસ્રવનું કારણ	૪૨૭
૧૧	અસાતાવેદનીયના આસ્રવનું કારણ	૪૦૮	૨૪	શુભ નામકર્મના આસ્રવનું કારણ	૪૨૮
૧૨	સાતાવેદનીયના આસ્રવનું કારણ	૪૧૦	૨૪	તીર્થકર નામકર્મના આસ્રવનું કારણ	૪૨૯
૧૩	અનંત સંસારનું કારણ જે દર્શનમોહ તેના આસ્રવનું કારણ	૪૧૨		દર્શનવિશુદ્ધિ આદિ સોળ ભાવનાનું સ્વરૂપ	૪૨૯-૪૩૩
	કેવળી ભગવાનના અવર્ણવાદનું સ્વરૂપ	૪૧૩		તીર્થકરોના ત્રણ પ્રકાર	૪૩૩
	શ્રુતના અવર્ણવાદનું સ્વરૂપ	૪૧૬		અરિહંતોના સાત પ્રકાર	૪૩૩
	સંધના અવર્ણવાદનું સ્વરૂપ	૪૧૭		આ સૂત્રનો સિદ્ધાંત	૪૩૪
	ધર્મના અવર્ણવાદનું સ્વરૂપ	૪૧૭	૨૫-૨૬	ગોત્ર કર્મના આસ્રવનું કારણ	૪૩૪-૩૫
	દેવના અવર્ણવાદનું સ્વરૂપ	૪૧૮	૨૭	અંતરાય કર્મના આસ્રવનું કારણ	૪૩૫
				ઉપસંહાર	૪૩૬-૪૩૭

### અધ્યાય સાતમો: પા. ૪૩૯ થી ૪૮૦

સૂત્ર નં.	વિષય	પાનું	સૂત્ર નં.	વિષય	પાનું
	ભૂમિકા	૪૩૯	૨	વ્રતના ભેદ	૪૪૮
૧	વ્રતનું લક્ષણ	૪૪૦		આ સૂત્રમાં કહેલા ત્યાગનું સ્વરૂપ અને તે સંબંધી દષ્ટાંતો	૪૪૯
	આસ્રવતત્ત્વની ભૂલ અને તે ભૂલ ટાળવા માટે ખાસ શાસ્ત્રાધારે પ્રયોજન ભૂત સ્પષ્ટીકરણ	૪૪૧-૪૪૮	૩	વ્રતોમાં સ્થિરતાનાં કારણો	૪૫૧
	આ સૂત્ર સિદ્ધાંત	૪૪૮	૪	અર્હિસાવ્રતની પાંચ ભાવનાઓ	૪૫૧
			૫	સત્યવ્રતની પાંચ ભાવનાઓ	૪૫૨
			૬	અચોર્યવ્રતની પાંચ ભાવનાઓ	૪૫૩

સૂત્ર નં.	વિષય	પાનું	સૂત્ર નં.	વિષય	પાનું
૭	બ્રહ્મચર્યવ્રતની પાંચ ભાવનાઓ	૪૫૪	૨૧	અણુવ્રતના સહાયક સાત શીલવ્રતો	૪૭૨
૮	પરિગ્રહત્યાગવ્રતની પાંચ ભાવનાઓ	૪૫૪		ત્રણ ગુણવ્રત અને ચાર	
૯-૧૦	હિંસા વગેરેથી વિરક્ત થવા માટેની ભાવના	૪૫૫		શિક્ષાવ્રતનું સ્વરૂપ	૪૭૩
૧૧	વ્રતધારી સમ્યક્દષ્ટિની ભાવના	૪૫૭		લક્ષમાં રાખવા લાયક સિદ્ધાંત	૪૭૪
૧૨	વ્રતોની રક્ષા અર્થે સમ્યક્દષ્ટિ વિશેષ ભાવના	૪૫૮	૨૨	વ્રતીને સંલ્લેખના ધારણ કરવાનો ઉપદેશ	૪૭૪
	જગતનો સ્વભાવ	૪૫૮	૨૩	સમ્યક્દર્શનના પાંચ અતિચારોનું સ્વરૂપ	૪૭૫
	શરીરનો સ્વભાવ	૪૬૦		શંકા, કાંક્ષા આદિ પાંચ અતિચારોનું સ્વરૂપ	૪૭૬
	સંવેગ તથા વૈરાગ્યનું સ્વરૂપ	૪૬૧	૨૪-૩૬	પાંચવ્રત તથા સાત શીલ એ દરેકના પાંચ પાંચ અતિચારોનું વર્ણન	૪૭૭-૪૮૨
	જીવ ન કોય ત્યારે શરીર કેમ ચાલતું નથી તેનો ખુલાસો	૪૬૨	૩૭	સંલ્લેખનાના પાંચ અતિચાર	૪૮૨
૧૩	હિંસા-પાપનું લક્ષણ	૪૬૩	૩૮	દાનનું સ્વરૂપ	૪૮૨
	તેરમા સૂત્રનો સિદ્ધાંત	૪૬૪	૩૯	દાનમાં વિશેષતા	૪૮૫
૧૪	અસત્યનું સ્વરૂપ	૪૬૫		નવધા ભક્તિનું સ્વરૂપ	૪૮૫
	સત્યનું પરમાર્થ સ્વરૂપ	૪૬૬		દ્રવ્યવિશેષ, દાતૃવિશેષ અને પાત્ર-વિશેષનું સ્વરૂપ	૪૮૬
૧૫	સ્તેય (-ચોરી) નું સ્વરૂપ	૪૬૭		દાન સંબંધી જાણવા યોગ્ય વિશેષ ઉપસંહાર	૪૮૭
૧૬	દુશીલ (-અબ્રહ્મચર્ય) નું સ્વરૂપ	૪૬૮		અહિંસાદિ વ્રતો આસ્રવ છે.	
૧૭	પરિગ્રહનું સ્વરૂપ	૪૬૯		સંવર-નિર્જરા નથી.	૪૮૭ થી ૪૮૦
૧૮	વ્રતીની વિશેષતા	૪૬૯			
	દ્રવ્યલિંગીનું અન્યથાપણું	૪૭૦			
	અઢારમા સૂત્રનો સિદ્ધાંત	૪૭૧			
૧૯	વ્રતીના ભેદ	૪૭૨			
	સાગારનું લક્ષણ	૪૭૨			

### અધ્યાય આઠમો ૪૮૧ થી ૫૧૯

સૂત્ર નં.	વિષય	પાનું	સૂત્ર નં.	વિષય	પાનું
	ભૂમિકા	૪૮૧		મિથ્યાદર્શનના બે પ્રકાર અને તેની વ્યાખ્યા	૪૮૬
૧	બંધનાં કારણો	૪૮૧		ગૃહીતમિથ્યાત્વના (એકાંતમિથ્યાત્વાદિ) પાંચ ભેદોનું સ્વરૂપ	૪૮૭
	બંધનાં કારણો ટાળવાનો ક્રમ	૪૮૨		અવિરતિ, પ્રમાદ અને કષાયનું સ્વરૂપ	૫૦૦
	બંધના પાંચ કારણોના અંતરંગ ભાવ ઓળખવા જોઈએ	૪૮૨		યોગનું સ્વરૂપ	૫૦૦
	મિથ્યાદર્શનનું સ્વરૂપ	૪૮૩			
	મિથ્યાદર્શનની ટૂંકી વ્યાખ્યાઓ	૪૮૪			

[ ૫૨ ]

સૂત્ર નં.	વિષય	પાનું	સૂત્ર નં.	વિષય	પાનું
	ક્યા ગુણસ્થાને કેટલા પ્રકારના બંધ ક્ષેય ?	૫૦૧	૫-૧૩	જ્ઞાનાવરણાદિ આઠ કર્મના પેટા ભેદોનું વર્ણન	૫૦૬-૧૨
	મહાપાપ-મિથ્યાત્વ	૫૦૧	૧૪ થી ૨૦	જ્ઞાનાવરણાદિ આઠ કર્મોની સ્થિતિનું વર્ણન	૫૧૩
૨	આ સૂત્રનો સિદ્ધાંત	૫૦૧	૨૧-૨૨	અનુભાગ બંધનું વર્ણન	૫૧૪
	બંધનું લક્ષણ	૫૦૧	૨૩	ફળ આપ્યા પછી કર્મોનું શું થાય છે ?	૫૧૪
	જીવ અને પુદ્ગલના નિમિત્ત-નૈમિત્તિક સંબંધનું સ્પષ્ટીકરણ	૫૦૨	૨૪	નિર્જરાના ચાર પ્રકારોનું વર્ણન	૫૧૫
૩	બંધના ચાર ભેદ અને તેની વ્યાખ્યા	૫૦૪	૨૪	પ્રદેશબંધનું સ્વરૂપ	૫૧૫
૪	પ્રકૃતિબંધના આઠ મૂળ ભેદો (-જ્ઞાનાવરણાદિ) નું વર્ણન	૫૦૫	૨૫-૨૬	પુણ્યપ્રકૃતિઓનાં તથા પાપ-પ્રકૃતિઓનાં નામ ઉપસંહાર	૫૧૬-૫૧૭ ૫૧૮-૫૧૯

### અધ્યાય નવમો: પા. ૫૨૧ થી ૬૦૪

	ભૂમિકા ૫૨૧ થી		૮	પરિષદ્ સહન કરવાનો ઉપદેશ	૫૪૬
	સંવર-નિર્જરા સંબંધી લક્ષમાં રાખવા યોગ્ય કેટલીક બાબતો	૫૨૪		દસ-અગીયાર અને બારમા ગુણસ્થાને પરિષદ્ સંબંધી કેટલોક ખુલાસો	૫૪૭
૧	નિર્જરાનું સ્વરૂપ	૫૨૬		પરિષદ્નું સ્વરૂપ અને તે સંબંધી થતી ભૂલ	૫૪૮
૨	સંવરનું લક્ષણ	૫૨૮	૯	પરિષદ્ના બાવીસ પ્રકાર અને તેનું સ્વરૂપ	૫૪૯-૫૫૨
૩	સંવરનાં કારણો	૫૩૦		નવમા સૂત્રનો સિદ્ધાંત	૫૫૩
	ગુણનું સ્વરૂપ	૫૩૦	૧૦	દસમાથી બારમા ગુણસ્થાન	
	નિર્જરા અને સંવરનું કારણ	૫૩૧		સુધીના પરિષદોનું વર્ણન	૫૫૫
	તપનું સ્વરૂપ અને તે સંબંધી થતી ભૂલો	૫૩૨	૧૧	તેરમા ગુણસ્થાન પરિષદો કેવળી ભગવાનને આહાર ક્ષેય નહિ તે સંબંધી કેટલાક ખુલાસા કર્મસિદ્ધાંત પ્રમાણે કેવળીને અન્નાહાર ક્ષેય જ નહિ	૫૫૬ ૫૫૮ ૫૬૦
	તપના ફળ સંબંધી ખુલાસો	૫૩૩		સૂત્ર ૬ થી ૧૦ નો સિદ્ધાંત અને સૂત્ર ૮ સાથે સંબંધ	૫૬૧
૪	ગુણનું લક્ષણ અને ભેદ	૫૩૪	૧૨	છઠ્ઠાથી નવમા ગુણસ્થાન સુધીના પરિષદો	૫૬૨
૫	સમિતિનું સ્વરૂપ અને તેના પાંચ ભેદો	૫૩૫-૫૩૭			
	ધર્મનું સ્વરૂપ અને તે સંબંધી ભૂલ	૫૩૯			
૬	ઉત્તમક્ષમાદિ દશ ધર્મ અને તેનું સ્વરૂપ	૫૪૦			
૭	અનિત્યાદિ બાર અનુપ્રેક્ષા અને તેનું સ્વરૂપ	૫૪૧-૫૪૬			

સૂત્ર નં.	વિષય	પાનું	સૂત્ર નં.	વિષય	પાનું
૧૩-૧૬	ક્યા કર્મના ઉદયથી ક્યા ક્યા પરિષદો થાય છે તેનું વર્ણન	૫૬૨-૫૬૫	૨૫	સમ્યક્સ્વાધ્યાયતપના પાંચ ભેદ	૫૭૮
૧૭	એક જીવને એક સાથે થતા પરિષદોની સંખ્યા	૫૬૫	૨૬	સમ્યક્વ્યુત્સર્ગતપના બે ભેદ	૫૭૮
૧૮	ચારિત્રના સામાયિકાદિ પાંચ પ્રકારો અને તેની વ્યાખ્યા છઠ્ઠા ગુણસ્થાનની દશા ચારિત્રનું સ્વરૂપ ચારિત્રમાં ભેદ શા માટે બતાવ્યા ? સામાયિકનું સ્વરૂપ વ્રત અને ચારિત્ર વચ્ચે તફાવત નિર્જરાતત્વનું વર્ણન ભૂમિકા નિર્જરાના કારણો સંબંધી થતી ભૂલો અને તેનું નિરાકરણ	૫૬૫ ૫૬૭ ૫૬૭ ૫૬૭ ૫૬૮ ૫૬૮	૨૭	સમ્યક્ધ્યાનતપનું લક્ષણ	૫૭૮
૧૯	બાહ્ય તપના છ પ્રકારો સમ્યક્અનનશન આદિ છ પ્રકારનું સ્વરૂપ સમ્યક્તપની વ્યાખ્યા તપના ભેદો શા માટે ?	૫૭૦ ૫૭૦ ૫૭૧ ૫૭૨ ૫૭૩	૨૮	ધ્યાનના ચાર ભેદ	૫૮૧
૨૦	આભ્યંતર તપના છ પ્રકારો સમ્યક્ પ્રાયશ્ચિતાદિ છ પ્રકારોની વ્યાખ્યા	૫૭૩ ૫૭૪	૨૯	મોક્ષના કારણરૂપ ધ્યાન	૫૮૧
૨૧	આભ્યંતર તપના પેટા ભેદો	૫૭૪	૩૦-૩૩	આર્તધ્યાનના ચાર પ્રકારોનું વર્ણન	૫૮૨
૨૨	સમ્યક્પ્રાયશ્ચિત્ત તપના નવ ભેદો નિશ્ચયપ્રાયશ્ચિત્તનું સ્વરૂપ નિશ્ચયપ્રતિક્રમણનું સ્વરૂપ નિશ્ચયઆલોચનાનું સ્વરૂપ	૫૭૫ ૫૭૫ ૫૭૬ ૫૭૬	૩૪	ગુણસ્થાન અપેક્ષાએ આર્તધ્યાનના સ્વામી	૫૮૨
૨૩	સમ્યક્વિનય તપના ચાર ભેદ જ્ઞાનવિનયાદિનું સ્વરૂપ નિશ્ચયવિનયનું સ્વરૂપ	૫૭૬ ૫૭૬ ૫૭૭	૩૫	રૌદ્રધ્યાનના ચાર ભેદ તથા તેના સ્વામી	૫૮૩
૨૪	સમ્યક્વૈયાવૃત્યતપના દસ ભેદ દસ પ્રકારના મુનિઓની વ્યાખ્યા સંઘના ચાર ભેદ તથા તેના અર્થ	૫૭૭ ૫૭૭ ૫૭૮	૩૬	ધર્મધ્યાનના ચાર ભેદ	૫૮૪
			૩૭-૩૮	શુક્લધ્યાનના સ્વામી	૫૮૫
			૩૯	શુક્લધ્યાનના ચાર ભેદ	૫૮૬
			૪૦	યોગ અપેક્ષાએ શુક્લધ્યાનના સ્વામી કેવળીના મનોયોગસંબંધી સ્પષ્ટીકરણ કેવળીને બે પ્રકારના વચનયોગ ક્ષપક તથા ઉપશમક જીવોને ચારે મનોયોગ કઈ રીતે છે ? ક્ષપક તથા ઉપશમક જીવોના વચન યોગ સંબંધી	૫૮૭ ૫૮૭ ૫૮૮ ૫૮૮
			૪૧-૪૨	શુક્લધ્યાનના પહેલા બે ભેદોની વિશેષતા	૫૮૮
			૪૩	વિતર્કનું લક્ષણ	૫૮૯
			૪૪	વિચારનું લક્ષણ યોગસંક્રાન્તિ વગેરેનું સ્વરૂપ અનુપ્રેક્ષા તથા ધ્યાન વ્રત, ગુપ્તિ, સમિતિ ધર્મ, અનુપ્રેક્ષા, પરિષદ્જય, બાર પ્રકારના તપ વગેરે સંબંધી ખાસ લક્ષમાં રાખવા લાયક સ્પષ્ટીકરણ	૫૮૯ ૫૯૦ ૫૯૧ ૫૯૨-૫૯૩
			૪૫	પાત્ર અપેક્ષાએ નિર્જરામાં થતી ન્યૂનાધિકતા	૫૯૪
				આ સૂત્રનો સિદ્ધાંત	૫૯૬
			૪૬	નિર્ગથ ( -સાધુઓ ) ના ભેદ	૫૯૬



[ ૫૪ ]

સૂત્ર નં.	વિષય	પાનું	સૂત્ર નં.	વિષય	પાનું
	પુલાક, બકુશ વગેરે મુનિઓની વ્યાખ્યા	૫૯૬-૯૭		ઉપસંહાર: ૬૦૦ થી ૬૦૪	
	પરમાર્થનિર્ગથ અને વ્યવહારનિર્ગથ	૫૯૭		'જિન'ના સ્વરૂપ સંબંધી સ્પષ્ટીકરણ	૬૦૦
	પુલાકમુનિ સંબંધી કેટલાક ખુલાસા			'જિનધર્મ'	૬૦૧
૪૭	પુલાકાદિ મુનિઓમાં આઠ પ્રકારે વિશેષતા	૫૯૮-૯૯		'પરિસોદ્ધવ્યા' શબ્દ ઉપરથી પરિષદ સંબંધી સ્પષ્ટીકરણ	૬૦૩
				બકુશમુનિને પણ વસ્ત્ર હોતાં નથી -તે બાબત સ્પષ્ટીકરણ	૬૦૩

### અધ્યાય દસમો: પા ૬૦૫ થી ૬૪૨

સૂત્ર નં.	વિષય	પાનું	સૂત્ર નં.	વિષય	પાનું
	ભૂમિકા	૬૦૫		બંધ તે જીવનો સ્વાભાવિક ધર્મ નથી	૬૨૩
૧	કેવળજ્ઞાનની ઉત્પત્તિનું કારણ	૬૦૫		સિદ્ધોનું લોકાગ્રથી સ્થાનાંતર થતું નથી	૬૨૪
	'કેવળી' કઈ રીતે કહેવાય છે તેનો ખુલાસો	૬૦૬		અધિક જીવો થોડા ક્ષેત્રમાં રહે છે.	૬૨૪
	ભાવમોક્ષ અને દ્રવ્યમોક્ષ	૬૦૬-૦૭		સિદ્ધ જીવોને આકાર ક્ષેત્ર છે	૬૨૫
	કેવળજ્ઞાન થતાં જ મોક્ષ કેમ થતો નથી ?	૬૦૮		પરિશિષ્ટ ૧. પા. ૬૧૬ થી ૬૩૭	
૨	મોક્ષનું કારણ અને લક્ષણ	૬૦૮		[ મોક્ષશાસ્ત્રના આધારે શ્રી અમૃતચંદ્રસુરિએ જે તત્ત્વાર્થસાર શાસ્ત્ર રચ્યું છે, તેના ઉપસંહારમાં ૨૩ ગાથા દ્વારા આપેલો ગ્રંથનો સારાંશ ]	
	મોક્ષ યત્નથી સાધ્ય છે	૬૧૦		ગાથા (૧) ગ્રંથનો સારાંશ	૬૨૬
૩-૪	મોક્ષ દશામાં ક્યા ક્યા ભાવોનો અભાવ થાય છે ?	૬૧૨		(૨) મોક્ષમાર્ગનું બે પ્રકારે કથન	૬૨૭
૫	મુક્ત જીવોનું સ્થાન	૬૧૨		મોક્ષમાર્ગ બે નથી	૬૨૭
૬	મુક્ત જીવના ઊર્ધ્વગમનનું કારણ	૬૧૩		(૩-૪) નિશ્ચય તથા વ્યવહાર	
૭	પૂર્વપ્રયોગાદિ ચાર પ્રકારનાં દષ્ટાંતો	૬૧૩		મોક્ષમાર્ગનું સ્વરૂપ	૬૨૭-૨૮
૮	મુક્ત જીવો લોકાગ્રથી આગળ નહિ જવાનું કારણ	૬૧૪		(૫-૬) વ્યવહારી તથા નિશ્ચયી મુનિનું સ્વરૂપ	૬૨૮
૯	મુક્ત જીવોમાં વ્યવહારનયે ભેદ સિદ્ધોમાં ક્ષેત્ર વગેરે બાર તથા બીજા ૧૧ ભેદનું વર્ણન	૬૧૫		(૭) નિશ્ચયીનું અભેદસમર્થન	૬૨૮
	ઉપસંહાર: પા. ૬૧૮ થી ૬૨૫	૬૧૫-૬૧૮		(૮-૨૦) નિશ્ચયરત્નત્રયનું કર્તા, કર્મ વગેરે સાથે અભેદપણું	૬૩૦
	મોક્ષ તત્ત્વની માન્યતા સંબંધી થતી ભૂલ અને તેનું નિરાકરણ	૬૧૮		(૨૧) નિશ્ચય વ્યવહાર માનવાનું તાત્પર્ય	૬૩૦-૩૩
	અનાદિ કર્મબંધ નષ્ટ થવાની સિદ્ધિ આત્માને બંધન છે તેની સિદ્ધિ	૬૧૯		(૨૨) તત્ત્વાર્થસાર ગ્રંથનું પ્રયોજન	૬૩૪
	મુક્ત થયા પછી ફરી બંધ કે જન્મ ન થાય	૬૨૨		(૨૩) ગ્રંથના કર્તા પુદ્ગલો છે, આચાર્ય નથી	૬૩૪-૬૩૫

Version 001: remember to check <http://www.AtmaDharma.com> for updates

[ ૫૫ ]

સૂત્ર નં.	વિષય	પાનું	સૂત્ર નં.	વિષય	પાનું
પરિશિષ્ટ-૨ ૬૩૬-૬૩૭			અધ્યાત્મનું રહસ્ય		૬૩૯
[ સ્વતંત્રતાનો ઢંઢેરો ]			વસ્તુસ્વભાવ અને તેમાં		
દ્રવ્યની લાયકાત			કઈ તરફ ઢળવું		૬૪૦
સંબંધી સ્પષ્ટીકરણ		૬૩૬-૬૩૭	પરિશિષ્ટ-૪ પા. ૬૪૧ થી ૬૪૨		
પરિશિષ્ટ-૩ પા. ૬૩૮ થી ૬૪૦			શાસ્ત્રનો ટૂંકસાર		૬૪૧-૬૪૨
[ સાધક જીવની દષ્ટિનું સળંગ			કક્કાવાર સૂચિપત્રક		૬૪૩ થી
ધોરણ ]					૬૫૪



Please inform us of any errors on [rajesh@AtmaDharma.com](mailto:rajesh@AtmaDharma.com)